

Çocuk Yorgunluk Ölçeği: Sa?l?k Çal??an? Formu (24 Saatlik)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocuk Yorgunluk Ölçeği: Sa?l?k Çal??an? Formu (24 Saatlik)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18830>

Özet

Çocuk Yorgunluk Ölçeği: Sa?l?k Çal??an? Formu (24 Saatlik), kanserli çocuklarda gözlemlenen yorgunluk düzeyini sa?l?k profesyonellerinin bak?? aç?s?yla de?erlendirmek üzere uyarlanm?? bir psikometrik araçtır. Bu form, hastanede yatan veya tedavi gören çocuklar?n son 24 saat içindeki aktivite, etkile?im ve dinlenme davran??lar?n? 9 madde üzerinden ölçmeyi amaçlar. Ölçeğin uyarlama çal??ması, geçerlik ve güvenilirlik analizlerinin yapıldı?? bir yüksek lisans tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Ölçek, çocuklar?n **yorgunluk** durumunu objektif gözlem yoluyla hızlıca belirleyerek klinisyenlere önemli bilgiler sunar.

Anahtar Kelimeler

Çocuk Yorgunluk Ölçeği, yorgunluk, sa?l?k çal??an? formu, uyarlama, kanserli çocuklar, psikometri, 24 saatlik de?erlendirme, pediatrik onkoloji.

Yazarlar

Gülçin Özalp

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, özellikle kanser tedavisi gören çocuklarda deneyimlenen yorgunluk şiddetini ve sıklı??nı objektif bir gözlemci bak?? aç?s?yla (sa?l?k çal??an?) belirlemektir. Pediatrik popülasyonda yorgunluk, genellikle öz bildirim yoluyla do?ru bir şekilde ölçülemeyebilir; bu nedenle, sa?l?k profesyonellerinin gözlemlerine dayanan bu form, klinik de?erlendirme süreçlerine katkı sağlamaktadır.

Form, çocuğun günlük bakım aktivitelerine katılm?nı, sosyal etkileşimini ve dinlenme ihtiyacını kısa bir zaman dilimi (24 saat) içinde de?erlendirerek, klinisyenlere hızlı ve güvenilir bir tarama imkanı sunar. Bu form, çocuklar?n tedavi süreçlerindeki enerji düzeylerini takip etmek ve yorgunluk yönetimi stratejilerini belirlemek için kritik öneme sahiptir.

Yapı

Ölçek, pediatrik popülasyonda yaygın bir semptom olan ve yaşam kalitesini ciddi ölçüde etkileyen **yorgunluk** yapısını ölçmektedir. Yorgunluk, sadece fiziksel enerji eksikliği olarak değil, aynı zamanda bilişsel i?levlerdeki dü?ü?, sosyal etkileşimden kaçınma ve sürekli dinlenme isteği gibi davranışsal göstergelerle tanımlanır.

Sa?l?k Çal??an? Formu, gözlemlenebilir davranışlar üzerinden yorgunluğun klinik tablosunu ortaya koyar ve sa?l?k çal??anlar?nın profesyonel gözlemlerini standardize edilmiş bir

derecelendirme sistemiyle kaydetmelerini sa?lar. Bu sayede, çocu?un aktivite düzeyindeki de?i?imler ve sosyal kat?l?m?ndaki azalmalar sistematik olarak izlenebilir.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerlili?ini incelemek amacıyla yap?lan analizlerde, örneklem yeterlili?ini gösteren Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) de?eri 0.57 olarak bulunmu?tur. Bu de?er, faktör analizi için kabul edilebilir bir düzeyde yeterlili?e i?aret eder.

Ayr?ca, verilerin faktör analizi için uygunlu?unu test eden Bartlett's Test of Sphericity ($X^2=112.63$, $p<0.001$) analizi sonuçlar? istatistiksel olarak anlaml? bulunmu?tur. Bu sonuç, örneklem büyüklü?ünün ve verilerin küresel bir da??l?mdan sapmas?n?, dolay?s?yla faktörle?tirilebilirli?inin yeterli oldu?unu göstermi?tir.

Güvenirlik

Çocuk Yorgunluk Ölçeği: Sa?l?k Çal??an? Formu'nun (24 Saatlik) iç tutarl?l??n? de?erlendirmek amacıyla çe?itli güvenilirlik katsay?lar? hesaplanm??t?r. Elde edilen sonuçlar, yeterli düzeyde yüksek Cronbach Alpha, Guttman Split-Half ve Spearman Brown güvenilirlik katsay?lar?n?n varl??n? ortaya koymu?tur.

Özellikle ölçe?in iki yar?s? (ilk 5 madde ve sonraki 4 madde) aras?ndaki tutarl?l?k yüksek bulunmu?tur. Bu bulgu, ölçe?in iki ayr? parças?n?n dahi ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve ölçe?in bütününde yüksek bir iç tutarl?l??a sahip oldu?unu kan?tlamaktad?r. Güvenirlik katsay?lar?n?n yüksekli?i, ölçe?in klinik uygulamalarda kararlı sonuçlar verece?ini göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör analizi için ön ko?ul testleri (KMO ve Bartlett's Test of Sphericity) ba?ar?yla kar??lanm??t?r. Bu testlerin pozitif sonuçlar?, verilerin temel bile?enlerine ayr??t?r?labilirli?ini do?rulam??t?r ve yap?sal geçerlili?in sa?lanmas? için uygun bir zemin olu?turmu?tur. 9 maddelik bu formun, yorgunluk yap?s?n? temsil etmek üzere geçerli bir ?ekilde kümelendi?i sonucuna var?lm??t?r.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: 9 maddeden olu?maktadır. Derecelendirme 4'lü Likert tipindedir.

Kullan?labilir Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Çocuklar (Özellikle Kanser Tedavisi Gören Pediatrik Hastalar)

Yaş Grubu: Belirtilmemiş (Pediatrik Popülasyon)

Popülasyon Detayları: Kanserli çocuklar.

Test Metodolojisi: Sağlık çalışanları gözlemine dayalı raporlama. Değerlendirme son 24 saatlik dönemi kapsamaktadır.

Şinler, Ücret ve Test Yaşı

Test Yaşı: 2010 (Uyarılma çalışmaları tamamlandı mı?)

İletişim: Ölçeğin sorumlu yazarına ulaşım için e-posta adresi mevcuttur: gulcinozalp@gmail.com

Kullanım Şzni ve Ücret: Kaynakta belirtilmemiştir. İletişim yoluyla bilgi alınması gerekmektedir.

Kaynaklar

Özalp, G. (2010). *Kanserli çocuklarda yorgunluk ölçeğinin çocuk, ebeveyn ve sağlık çalışanları Türkçe formlarının geçerlik güvenirlik çalışması* (Yüksek lisans tezi). Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Ölçek çalışmaları tez linkine tez.yok.gov.tr adresinden ulaşılabilir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: cocuk-yorgunluk-olcegi-saglik-calisani-formu-24-saatlik-toad.pdf

Ölçek Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek 9 maddeden oluşmaktadır. Derecelendirme 4'lü Likert (1=Hiçbir zaman - 4=Hemen hemen her zaman) şeklindedir.

Örnek Maddeler:

Çocuk günlük bakım aktivitelerine aynı düzeyde ya da her zamanki gibi uzun katlanabiliyor
Çocuk ziyaretçiler, aile ya da sağlık çalışanları ile her zamanki gibi etkileşimindedir
Çocuk yalnızca uzanmak ya da dinlenmek istiyormuş gibi görünüyor